

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

NYELVEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 3000 KORONA
HOVATAGYAN 1200 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

FELTÁJÁZÓ

VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MINÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3-48. SZÁM

Vádoltak padjára kerültek a debreceni ÉME-csoport rágalmazói

Megkezdődött a Macsata József és Pálffy József rágalmazási és becsületsértési perének tárgyalása - Nagyszámu tanúkihallgatás után mára várható az ítélet

(A Hajdúföld tudósítójától.) Debrecen keresztyén magyarsága emlékeztetőben ma is élénken él az **Ébredő Magyarok Egyesülete** debreceni csoportjának mult télen tartott impozáns közgyűlése. Ennek kezdetén játszódtott le az az egyébként jelentéktelen savoró incidens, amelynek ma volt folytatása a törvényszék előtt. A keresztyén nemzeti szellemről áthatott, egyakaratu, lelkes közgyűlésen ugyanis az évi jelentés felolvasása után felállott **Macsata József** MÁV-intéző s folyton növekvő ingerültség közben személyeskedő támadást intézett az ÉME központi és debreceni vezetősége ellen. Bár Szathmáry István dr elnök mindent megtett, hogy Macsata szavainak meghallgatására bírja az ébredő magyarságnak a klubhelyiséget megtöltő tömegeit, **Macsata József**, tekintettel a viharos felháborodásra, jónak látta visszavonulni, úgy, hogy 12 hívével gonyos derűltségtől kísérve ellávozott a közgyűlése, amely lélekemelően impozáns keretek között folyt ezután le.

Másnap otromba hazugságoktól hemzseggő tudósítás jelent meg a közgyűlésről a „Debrecen” című szocialista-liberális lapban, amely már meg-

Kezdődik a tárgyalás

A tárgyalást fél 10 óra előtt néhány perccel nyitotta meg **Bod Kálmán** tanácselnök, aki ezután felvette a két vádlott, **Macsata József** és **Pálffy József** nacionaléját. Majd felolvasták a vádiratot, melyben a királyi törvényszék **Macsata Józsefet** a dr **Szathmáry István** sérelmére elkövetett becsületsértéssel, az ÉME sérelmére elkövetett rágalmazással, **Pálffy Józsefet** pedig sajtó útján elkövetett rágalmazással vádolja. Az ÉME decemberi közgyűlése után ugyanis „A debreceni ÉME külszattitkai” cím alatt **Pálffy József** és **Macsata József** cikket irtak a „Debrecen” című liberális újság december 10-iki számában. A cikk bevezetését **Pálffy József** írta, míg az összes adatokat **Macsata József** szolgáltatta, illetőleg sajtókezü eg leírta a lap számára. Ebben a cikkben, illetőleg **Macsata** nyilatkozatában többek között a következő rágalmazó, becsületsértő és gyalázkodó kitételek foglaltak:

A vádirat

„Mivel az ÉME debreceni csoportja újból Szathmáry Istvánt választotta meg elnöknek, bejelentem az egyesületből való kilépéremet, mivel sértőnek tartanám magamra nézve olyan egyesületi tagságot, amelynek ő az elnöke.”

A nyilatkozatban többek között a következőket írja: „Megjegyzem,

először is sorozatosan közölt légből kapott „leleplezéseket” az ÉME-ről.

A „Debrecen” valótlan tudósítást a bíróság által megítélt helyreigazító nyilatkozattal a támadó lap hasábjain cáfolta meg az elnökség, az ébredő magyarságot, az egyesületet és személyét ért támadások megtorlására pedig becsületsértési és rágalmazási pert is indított a cikk szerzője ellen Szathmáry István dr elnök.

As előzetes bírói eljárás folyamán aztán kiderült, hogy **Pálffy József** liberális lapszerkesztő mellett a cikk szerzője maga **Macsata József**,

aki nemcsak adatokat szolgáltatott a keresztyén magyarság legnagyobb debreceni egyesületének támadására, hanem legnagyobbreszt sajátkezűleg írta meg az egész ország destruktív sajtójának pompás csomogát szolgáltató, valótlanosságoktól hemzseggő, sértő tudósítást.

Igy került a destruktív hírlapíró és a hajdani ébredő választmányi tag egymás mellé a vádlottak padjára, hogy egyetértő szereplésükkel újabb anyagot adjanak a keresztyén magyarság ellenségeinek az ÉME meghurcolására.

hogy ha az ébredő eszme azonos a debreceni ÉME csoportban uralkodó feneketlen gyűlölködéssel, amely még a bajtársakkal szemben is megnyilvánul, akkor szégyellem, hogy valami-
kor is ÉME tag voltam . . .”

Pálffy és **Macsata** közös cikkében, mely „A debreceni ÉME külszattitkai” cím alatt jelent meg, szintén számos rágalmazó és becsületsértő állítás foglaltatott. Szathmáry és az ÉME vezetősége vádat emeltek a következő rágalmazó, valótlan állítások miatt is:

„Az ÉME birtokol egy mozit, melynek jövedelme olyan célokat szolgál, amelyek messze esnek minden kulturától. de még csak hazafias szolgáltató is, mint ez kitűnik az alábbiakból is.”

„Hogy teljesen röviden jellemezzem a vezetőség egész munkáját: nem egyéb, mint a mozi jövedelmének művészi módon való elköltése.”

Tendenciózus állítások foglaltattak ezenkívül a cikk többi részében is, melyeket természetesen mind inkriminált Szathmáry elnök és az ÉME.

Sikertelen kísérlet a tárgyalás elnyújtására

A vádirat ismertetése után **Macsata Józsefet** szólítja maga elé az elnök. **Macsata** kijelenti, hogy nem érzi magát

bűnösnek, de mikor az elnök elébe tárja a „Debrecenben” megjelent cikk kéziratát, beismeri, hogy azok legnagyobb részét ő írta.

A vádlott jogi képviselője ezután kéri annak megállapítását, hogy dr Szathmáry István jogosan képviseli-e az ÉME-t? Szerinte ehhez az ÉME alapszabályai szerint nincs joga, minek bizonyosságul be is csatolja az alapszabályok egy példányát, melynek csupán az a kis szépséghibája van, hogy még 1921-ből való.

Dr Kováts Béla ügyvéd és Szathmáry István elnök erre egy 1924-ről való alapszabállyal és a helyi választmány határozatával is igazolják, hogy joguk van az ÉME csoport képviselőre.

A bíróság rövid tanácskozás után szintén a Szathmáryék javára dönt a jogszerség kérdésében s így tovább folyik a tárgyalás.

Macsata mentegetőzése

Macsata József vádlott további valótlomása során bizonyítani kívánja állításait. Több tanura hivatkozik, akik állítólag igazolni tudják, hogy őt az ÉME legutóbbi közgyűléséről rendőrökkel akarták kivezetetni s mikor azt kiabálták neki, hogy „Eláll”, „Ki vele!”, „Dobják ki!”, Szathmáry elnök őt nem védelmezte meg Azt állítja, hogy az ÉME-ben dr **Loányi Béla** volt elnök személye körül állandó harc folyt, a pallagi csoport tagjait, vezetőit kizárták az egyesületből. Kifogásolja az elnök reprezentációs költségeit, de kijelenti, hogy „a mozi jövedelmének művészi elköltése” alatt ő nem azt értette, hogy az ÉME vezetősége lop vagy csal, csupán, hogy nem helyesen használta fel a pénzt.

Pálffy József kihallgatása

Macsata után **Pálffy József** kihallgatására kerül a sor.

— Bűnösnek érzi magát? — kérde tőle az elnök.

— Igen bűnösnek érzem magam! — feleli **Pálffy**, akinek erre **Macsata** hirtelen odasug valamit, mire **Pálffy József** dadogva mondja:

— Bocsnatot kérek, instállok, nem érzem magam bűnösnek. Eltévesztettem.

Ezután a vádlott kijelenti, hogy a cikk bevezetését **Maizner János** írta, szerkesztőségi értekezlet alapján, de azért ő vállalja érte a sajtójogi felelősséget. Bátorodom megjegyezni — instállok —, hogy igénytelen nézetem szerint ebben a cikkben becsületsértés nincs.

Elnök: Azt majd mi bíráljuk el! **Pálffy** ezután azt mondja, hogy

közérdekből írta a cikket. Több tanu között kéri kihallgatni **Roskovitz Arthur** hírlapírót is.

Roskovitz Arthur, aki már a tárgyalás eleje óta bent tartózkodik a teremben, erre oldalba böki valaki.

Tessék kimenni! — A tanunak nem szabad a teremben ülnei.

Roskovitz meg is indul, de többen észreveszik.

Eppen most ment ki a tanu.

Elnök: Tessék szétnézni, nines-e másik a tanuk közül? Nem szivódott-e be valaki?

A „Debrecen” szerkesztője mint Pilátus

Miután több tanu nincs bent, folytatják a kihallgatást. **Pálffy József** azt írta a cikkében, hogy az ÉME mozi haszna olyan horribilis, hogy abból házat lehetne venni. Az elnök megkérdi **Pálffy** től: mennyi ez a horribilis haszon?

— Kérem alássan — feleli **Pálffy** — én ezt nem tudom. Én ebbe úgy kerültem bele az egész ügybe, mint **Pilátus** a credoba. **Macsata** bizonyára tudja, hiszen ő nyakig benne volt az ÉME ügyeiben.

Az elnök további kérdései után **Pálffy** azt igyekszik bizonygatni, hogy az ÉME mozija által szolgált cél távol van nemcsak minden kulturától, de minden hazafias működéstől is.

Ezután **Kováts Béla** dr az ÉME ügyésze emelkedik szólásra. Kijelenti, hogy hozzájárul a legszélesebb körű bizonyításhoz, kéri azonban, hogy **Macsata**ék állításaival szemben maga is előterjesztesse bizonyítékait. A **Pálffy** által irt dolgok megcáfolására becsatolja az ÉME két karácsonyi akciójának zárszámadását, a választmány határozatát az elnök reprezentációs költségeit és a főiskolai hallgatók segélyezését illetőleg. A római ultra vonatkozólag becsatolja az ÉME központ leiratát, mely határozott utasítást tartalmaz, hogy a római uton, melynek célja a fascistákkal való kapcsolat megteremtése, minél többen vegyenek részt és a szegény soru bajtársakat a csoport segélyezze. Be csatolja a jegyzőkönyveket, zárszámadásokat, évi jelentést, amely bizonyítja, hogy a pénzkezelés a legnagyobb rendben történt.

A debreceni ÉME minden hazafias mozgalomban részt vett

A **Macsata** által irt vádakra szintén egész sereg ellenbizonyítékot terjeszt elő **Kováts Béla**. Igazolni kívánja, hogy a szövetségi aruda felszámolása régesrég megtörtént, a pallagi csoport **Boriska-napi özszejövételét Eckhardt Tiber országes elnök egyenes utasítására oszlatták fel**. A bizonyos tagok törlesztésére vonatkozólag csatolja a központ utasítását, melyek a reviziós bizottság működéséről intézkednek. Igazolni kívánja, hogy a pallagi csoport állandóan rágalmazta a debrecenit és a központnal áskálódott ellene, M-

csata pedig tobozta a tagokat, hogy az egyesületből lépjenek ki. Be nyújtott nagyszámú okmányt, melyek igazolják, hogy az ÉME debreceni csoportja minden hazafias és keresztény nemzeti irányu iskolában részt vett.

Elrendelik a bizonyítást

A vádlottak védője ellenente az ellenbizonyítás elrendelését, mire a

Szathmáry István sorra cáfolja az ÉME vezetőség ellen felhozott vádakokat

A délutáni tárgyaláson először Szathmáry István elnököt hallgatta ki a bíróság. Az elnök kérdéseire Szathmáry István előadja, hogy a debreceni Uránia mozi az ÉME központi csoportjához s annak jövedelméből csak 40 százaléka illeti a debreceni csoportot. Elismeri, hogy az egyesületből 2 millió koronát kap készküldésének fedezésére, azonban ezt az összeget ő sohasem kéri.

nanem a bajtársai kezdeményezésére szavazta meg a választmány. Két éves főtisztvári és több mint egy éves elnöki működésének ideje alatt szerény havi fizetésének jelentős részét áldozta az egyesület céljaira. A családjától vonta meg ezt a pénzt és a 2 millió koronát csak bajtársai unszoldásra fogadta el, addig, míg nála tehetősebb elnökök nem tud találni a csoport. Felelmi, hogy maga Macsata József is helyeselte ezt és egy alkalommal azt mondta neki:

— „Élég csúcsi, hogy nem számlítja fel a költségeit.”

Az elnök további kérdéseire elmondja, hogy a pallagi csoport a „Boriska-napi” összejövetelet azért oszlatták fel, mert a pallagi csoport akkor már megszűnt alapszabályszerűen működni és neki

egyenesen Eshardt Tibor országos elnök adott parancsot, hogy így járjon el.

Aml a mozi jövedelmét illeti, azt igenis kulturális és hazafias célokra használják fel. Segítik belőle a szegényeket, kiadják az almanachot, támogatják az egyetemi hallgatókat és különben is a becsatolt pénztárhoz minden tétele azt igazolja, hogy a debreceni ÉME jövedelmét hazafias és kulturális célokra fordították.

A római utra a központ egyenes utasítására 3 bajtársnak szavaztak meg segélyt. Miután azonban a római ut, mely hazafias célt szolgált volna, elmaradt

ezt a pénzt soha senki fel nem vette az egyesület pénztárából.

Tóth János szavazóbíró: Tanu ur elnöki működése alatt fordult-e elő az egyesületben egyenetlenség.

Szathmáry: Bent az egyesületben két év alatt egyetlen eset sem fordult elő, hogy két bajtárs között a legkisebb nézeteltérés merült volna fel.

Az egyesületet mindig csak kivülről támadták.

Esután a védő, majd Macsata intézések kérdéseket a tanuhoz.

Éles vita az elnök és a vádlottak között

Macsata (harsány hangon): Kénytelen vagyok konstatálni...

Elnök: Kérem itt ne konstatáljon semmit. Ehhez csak nekem van jogom.

Macsata: Megállapítom...

Elnök: Mondtam már, hogy ne állapítson meg semmit!

Macsata: (Közbeszól valamt).

Elnök: Mikor én beszélek, akkor hallgasson!

bíróság határozathozatalra vonult vissza és hosszu, mintegy másfél óras tanácskozás után kihirdette a határozatát, mellyel a legtöbb pontra vonatkozólag elrendelte a bizonyítást és az ellenbizonyítást, számos becsatolt irat felolvasását és a legtöbb tanu kihallgatását.

Esután az elnök félbeszakította a tárgyalást, melynek folytatását délután fél 5 órára tüste ki.

Macsata ezután a Boriska napi feljelentéséről beszél s ekkorban a következő kijelentést teszi:

— Ha Szathmáry elnök ilyen feljelentést tett, akkor denunció!

Elnök: Ne magyarázson nekünk Macsata! És ne sértogessen!

Pálffy József vádlott azt kérde Szathmárytól, hogy az előző elnökök kaptak-e költségmegterítést?

Elnök: Ezt már régen agyonreszeltük! Ne tessék az idegeinket próbára tenni.

Pálffy (a tanuhoz): Mik voltak azok a bajtársi kölcsönök?

Elnök: Nem visszatuk előbbre az ügyet ilyen hiszontalan kérdésekkel. A bíróság esután

Szathmáry Istvánt megeskelt vallomására.

A következő tanu, Apostol Sándorné a hallgatóság soraiból kerül elő.

Én vagyok az a Boriska...

Elnök: Hát Ön mit keresett idebent?

Tanu: Kérem nekem azt mondták, hogy engem nem hallgatnak ki.

Elnök: Elég rosszul mondták.

Tanu: Én vagyok az a Boriska, akiről már szó esett. (Derűtlenség)

Elnök: Tessék ahhoz tartani magát, hogy ez egy komoly hely. Ne tegyen megjegyzéseket. Akkor feleljen, ha kérdezem.

Apostol Sándorné ezután teljesen zavaros vallomást tesz. Azt állítja, hogy kizárták az ÉME-ből, de azt már nem tudja megmondani, hogy ki zárta ki, vagy miért.

Hallomásból...

A következő tanu Varga Rózi postasegéditést. Előadja, hogy saját jószántából lépett ki az egyesületből és csatlakozott a pallagi csoporthoz. Vallomása további során a különböző időkben tartott gyűléseket teljesen összezavarja, majd így szól:

— Kérem, én egyedül Iványi ömeltőségét tartom arra méltónak, hogy az egyesületet vezesse.

Elnök: Ea kérem nem tartozik a tárgyhhoz, itt nem szimpátiáról van szó.

Kovács Béla ügyvéd: Ön azt mondja, hogy a Szathmáry-csoport ócsárolta a pallagiakat. Honnan tudja ezt, mielőtt nem volt tagja az egyesületnek?

Varga Rózi: Hallomásból...

Dr Szathmáry István ezután okmányokkal igazolja, hogy a tanu 1924. novemberében ita alá a kilépett, őt pedig december 7 én választották meg elnöké. A bíróság Varga Rózi megesketését a vallomás ingadézsá miatt mellőzi

Juhász Danielné és Fildörp Kálmáné vallomásaikban a „gyűlölködés” közvetlen okát az Iványi féle harcban jelelték meg. Végül Szathmáry István felolvasta Fildörp Kálmáné beadványát, melyben leszögezte, hogy Szathmáry udvarias hangon figyelmeztette az Iványipárti tagokat.

Samuka érdeklődik...

Mint humoros epizódokat jegyeznek fel Pálffy József lapzerékszítő kérdéseit, aki minden egyes hölgytanutól mély meghajlással a következőket kérdeste:

„Nacsusszony kérem áttattal hány tagja lehetett akkor az ÉME-nek?”
— Igazán nem tudom, — felelték szinte egybehangozva.

„Mert ez kérem áttattal — folytatta Pálffy —, a művészi elköltésre rendkívül fontos...”

Az utolsó kérdés elhangzása után dr Bod Kálmán tanácselnök a fő tárgyalást este fél 8 kor félbeszakította és folytatását péntek reggeli 9 órára tüste ki. — A bünperben ítélethirdetés valószínűleg csak a délutáni órákban lesz.

Németországot felvették a Népszövetségbe

A németek megkapják az állandó tanácstagságot

Genf, szeptember 9. A Népszövetség teljes közgyűlése tegnap délelben egyhanguan úgy határozott, hogy az ügyrendi bizottság indítványának megfelelően a Németország felvételéről és a népszövetségi tanács átszervezéséről szóló indítványokat azonnal tárgyalás alá veszi anélkül, hogy a javaslatokat az illetékes bizottságok elé utalná. A Népszövetség közgyűlése ezután névszerinti szavazással úgy döntött, hogy Németországot felveszi a Népszövetség tagjai sorába. A szavazás eredményének kihirdetését a közgyűlés lelkes éljenzéssel fogadta. Ugyancsak egyhanguan szavazta meg a közgyűlés az ügyrendi bizottság 2/a és 2/b jelű indítványait is, amelyeknek értelmében Németország a tanácsban állandó tagságot kap, amivel egyidőben a nem állandó tanács tagok számát hatról kilencre emelik fel.

Pénteken lesz az ünnepes felvétel

Genf, szeptember 9. Népszövetségi körökben általános az a vélemény, hogy Németország delegátusai pénteken délelőtt vonulnak be a Népszövetség közgyűlési termébe. A németek csütörtökön érkeztek Genfbe és pénteken délelőtt fél 11 órakor nyitják meg a Népszövetség világtörténelmi jelentőségű ülését, amelyen először jelennek meg a német

kormány megbízottai a reformációs teremben.

A német delegációt Stressemann német külügyminiszter vezeti. Az üdvözlő beszédet Nincsiés elnök fogja tartani és Nincsiés beszédére Stressemann hosszabb beszédben fog válaszolni. Stressemann után Briand fogja méltatni Németország felvételének döntő jelentőségét és valószínűleg a népszövetségi tanács valamennyi tagja szintén fel fog szólalni.

Az égő petroleum előntött egy oláhországi falut

Egy újabb szondaömlés rémes tüzvészt okozott — Óránként negyven vagon nyersolaj áradt ki a szondából

(A Hajdúföld bukaresti tudóstól.) A Steaua Romana petroleumvállalat 414. számú szondája tegnap váratlanul kitört és óránként negyven vagon nyersolajat dobott ki magából. A szonda mellett fekvő Mislea nevű falut valóságos nyersolaj áradat érte. A kiáramló olaj meggyulladt és három kilométer hosszúságban óriási lánggal égve pusztulással fenyegette a falut és a

misleai fogházat. Hamarosan tűzoltóság és ezer munkás vonult ki, akik

nagy nehézségek árán lokalizálták a tüzet,

amit megkönnyített az is, hogy a szonda kitörése minden beavatkozás nélkül megszűnt. Több ház és meléképület, valamint a Mislea-patak hídjai elégték. A fogházat sikerült megmenteni.

Egy ötéves nyiradonyi kisleány borzalmas halála a dинnyemagtól

Nyiregyháza, szeptember 9. A debreceni gyermekklinikára a napokban egy ötéves kisleányt szállítottak be Nyiradony községéből, aki a klinikára történt beszállítása után kevés idővel a legborzalmasabb halálnemek egyikében halt meg:

megfulladt.

A tagikus haláleset részletei a következők: Szoták János nyiradonyi lakos, hadirokkant földműves-napszámos ötéves kisleánya, Szoták Anna, csütörtökön délelőtt jóízűen falatozott egy görögdiannyéből, mi kor hozzátartozói egyszerre a kisleány rémes hörgésére lettek figyelmesek.

Egy dинnyemag ugyanis a kisleány légszövébe szaladt

s ennek következtében a kisleány fulladozni kezdett.

A megrémült hozzátartozók mindent elkövettek, hogy kisleányukat megszabadítsák a torkára akadt dинnyemagtól, ez azonban minden fáradozauk ellenére sem sikerült. A szerencsétlen kisleány elvődött

dött, kékülő arccal kapkodott a levegő után s közben reitendő hörgéssel vergődött. A hozzátartozók végre is a vonattal Debrecenbe a klinikára hosták a rémesen vergődő kisleányt, aki elszederjesült arccal már a végső halálutását vívta.

A klinikán azonnal műtétileg távolították el a kisleány légszövéből a dинnyemagot, segíteni azonban már nem lehetett, mert a rettenetes kínokat szenvedett Szoták Anna

a műtét sikeres kimenetele előtt meghalt,

megölte a légszövében megakadt gyilkos dинnyemag.

A haláleset ügyében a rendőrség nyomozást indít, megállapítandó, nem terhel-e valakit gondatlanság a kis Szoták Anna tragikus halála miatt.

Négyfogásos

elsőrendű ebéd 14.000 korona

Bolvárosi Transzjivánia étteremben.

Szenzációs per a debreceni Tábla előtt a Dessewffy-féle hitbizomány kezelése miatt

Dessewffy Aladár két vejének harca a majoratus körül -
Hütlenné kezelés és csalás vádja báró Molnár Viktor ellen

(A Hajdúföld tudósítójától.) Egy óriási kiterjedésű főúri hitbizomány kezelése körül, két sógor között felmerült igen érdekes és jelentős bűntudomány tárgyalását kezdte meg tegnap délelőtt a debreceni ítélőtábla Perjessy-tanácsa. Hofer Kunó dr. svájci egyetemi tanár indította meg a bűnpert sógora, báró Molnár Viktor földbirtokos, volt országgyűlési képviselő ellen. A nyíregyházi törvényszék tárgyalta az ügyet első fokon, a csalás és hütlenné kezeléssel vádolt báró Molnár azonban, megállapítva a teljes jóhiszeműséget, a vád és következményei alól felmentette. Az elsőfokú ítélet ellen beadott fellebbezés folytán került a bűnpert most a debreceni ítélőtábla elé, ahol dr. Perjessy Mihály tanácselnöknek osztották ki az ügyet.

Pontosan 9 órakor nyitotta meg az elnök a fellebbezési főtárgyalást, mellette dr. Visky Sándor előadóbíró és dr. Koháry József szavazóbíró foglaltak helyet, a jegyző tisztet dr. Egerer Kálmán látta el, míg a vádat dr. Wattay Károly h. kir. főügyész képviselte. Báró Molnár Viktor védőjeként dr. Perkold Zoltán nyíregyházi ügyvéd jelent meg, a panaszos dr. Hofer Kunót pedig Déry Géza, az ismert budapesti ügyvéd képviselte. A perben álló báró Molnár Viktor és Hofer Kunó is megjelentek a főtárgyaláson. A tárgyalás megnyitása után dr. Egerer Kálmán jegyző mintegy két órán keresztül felolvasta a terjedelmes elsőfokú ítéletet és annak indoklásait. Ennek ismertetése után dr. Visky Sándor előadóbíró alapos előadásban ismertette a per és a törvényszéki főtárgyalás anyagát, amely a következő:

Meghal a majoresco

Még 1918-ban meghalt gróf Dessewffy Miklós, aki Szabolcsmegyében a Dessewffy család kezén levő hatalmas hitbizomány ura volt. Uődjá Dessewffy Aladár gróf, aki állandóan külföldön élt, midőn megtudta, hogy ő lett a hitbizomány ura, távirati úton egyik vejét, báró Molnár Viktort bízta meg a hitbizomány teljes hatalmi kezelésével. Dessewffy Aladár gróf három lánya közül egyik Gáll Endre ezredes, másik Hofer Kunó svájci lakos, harmadik báró Molnár Viktor rendelkezett a legtöbb gazdasági ismerettel és így szívesen is vállalta apása megbízatását, bár jól tudta, hogy a hatalmas hitbizomány rendbehozatalához, üzembetartásához rengeteg pénz szükséges.

A Dessewffy-birtokhoz tartozott Nyírbéltek, Vencsellő, Gelse és még több birtok.

Dessewffy Aladár gróf azt tanácsolta vejének, hogy tekintettel a nagy költségekre, a hatalmas összegű és feltétlenül szükséges beruházásokra, inkább adja bérbe a birtokot.

Megalakul a kereseti társaság

Molnár Viktor báró azonban mintegy 9 hónapig egymaga volt a birtok és apósával olyan szerződést kötött, hogy minden holt és élő felszerelés az ő birtokába megy át tulajdonul is akként, hogy tartozik annak ide-

jén ugyanolyan mennyiségű és értékű élő és holt felszerelési ismét beállítani.

Molnár Viktor báró minden erejével azon fáradozott, hogy a hatalmas birtokon intenzívebbé tegye a gazdálkodást. Ezért szerződést kötött sógorával, dr. Hofer Kunóval, akivel kereseti társasággá alakulva, évi 60.000 svájci frankért kibérelte a birtokot Dessewffy Aladártól.

A társasági szerződést úgy kötötték meg, hogy Molnár Viktor báró adja a szükséges instrukcióit, míg Hofer Kunó dr. ennek az instrukciónak megfelelő értékben pénzzel járul hozzá a gazdálkodás megindításához.

A közkereseti társasági szerződés megkötésekor Molnár Viktor báró az apósától átvett felszereléseket és azokat az élő és holt felszereléseket, amelyeket saját szemléni birtokáról hozott el, vitte be a hitbizományi gazdaságba. Ezeket 6 millió 200 ezer koronára becsülték fel, majd ezt az összeget 9 millióra egészítették ki, tehát Hofer Kunó dr. fokozatosan ennyi készpénzt fizetett be a kereseti társaság pénztárába. A hitbizományi birtokokat Hofer Kunó meg is szemlélte és ezután írta alá a szerződést.

A harmadik vő veszi át a hitbizományt

A közben kitört forradalom, komün és oláh megszállás a gazdaságban ennyi kárt okozott, hogy azt tovább vezetni újabb tőke hozzáadása nélkül lehetetlennek bizonyult. Báró Molnár Viktor ekkor azt az ajánlatot tette sógorának, hogy alakítsanak egy családi részvénytársaságot és a hitbizományt annak adják alhasznbérletbe.

Időközben báró Molnár apása a hitbizomány vezetését másik vejére, Gáll Endre ezredesre bízta, s így báró Molnár a részvénytársaságban aktív részt sem vett. Ekkor kapta báró Molnár az érthető és nagyszéles 500 holdas birtokot.

Hofer feljeleníti sógorát

Hofer Kunó aztán 1920 karácsonyán egy vadászaton hallott beszégetésből úgy értesült, hogy báró Molnár Viktor nem a saját tulajdonát képező felszereléseket vitte be közkereseti társasági szerződésbe, mert azok a hitbizomány tulajdonai voltak, amelyekhez neki épen annyi joga volt, mint sógorának s így őt megcsalta. Ennek alapján aztán egy évre rá Hofer Kunó hütlenné kezeléssel és csalás miatt feljelentést tett sógora, báró Molnár Viktor ellen.

Báró Molnár megmenti az oláhok elől a dohánytermést

A dohányjövődék az oláh megszállás alatt nem tudta a dohánytermést beváltani s félős volt, hogy az oláhok, mint sok annyi más, a dohánytermést is elrekvirálják. Ekkor a pénzügyminiszter a termelőknek engedélyt adott arra, hogy a termelők maguk értékesítsék a termést.

Molnár Viktor erre megállapodást kötött a kincstárral, hogy ő átveszi

a dohánytermést Szabolcsmegyében és megmenti a kincstár részére. A pénzügyminisztérium tudtával ezért egy fiktív hollandi részvénytársaságot alakítottak, amely tulajdonképpen nem létezett és ennek a révén és ilyen esaközökkel 700 vagon dohányt mentettek meg. Azonban ez is csak úgy sikerült, hogy Molnár Viktor báró megállapodást létesített az akkor ott volt polgári kormánybiztossal, Roxin Tódorral, hogy a dohányt ne foglalja le, hanem elszállítását engedélyezze és ezzel szemben a dohány elszállításának és a románok visszahuzódásának mértékében kap öt millió koronát. És pedig ez összeget sem készpénzben, hanem a Magyar Általános Hitelbank utján csekkfizetéssel. A dolog rendben le is bonyolódott és Roxin fel is vett négy millió koronát, az ötödik milliót azonban már nem tudta felvenni és vi szamaradt.

Ezt az összeget Fekete Sándor dr. bankigazgató, aki a kereseti tár-

Negyvenezer ember Máriapócson a kegyeleti körmenetben

A görög katolikus lelkészek országos kongresszusa

(A Hajdúföld tudósítójától.) A katolikus magyarság nagyhirű zarándokhelyén, Máriapócson lételemelő ünnepek keretében folyt le a magyar görög katolikus lelkészek országos kongresszusa. A kurucvilágból származó kegytemplom környékén, a Szent Bazil rend társaságának bejáratánál sok tízezernyi hívő felvonulása vezette be az országos nagygyűlés megnyitását. A közönség sorai között olyanok is akadtak, akik két hélig gyalogáltak hitfiktől vezérelve, hogy részesei legyenek a kegytemplomban lezajló Istentiszteletnek és a búcsúnak, mely nyel a kongresszus össze volt kötve.

A lelkész-nagygyűlés

A görög katolikus lelkészek két napig tartó nagygyűlése fényes keretek között kedden délután 5 órakor kezdődött a máriapócsi Szent Bazil-rend-népiszkolájában. A kongresszusra az ország minden részéből érkeztek egyháznagyok és lelkészek. A debreceni egyházközséget Papp Gyula szentszéki tanácsos vezetésével a következő egyháztanácsi tagok képviselték: Tóvölgyi Béla, Sajtos János, Sarkady József, Brebán Sándor és Sütő István. A gyűlésen dr. Illés József nemzetgyűlési képviselő, budapesti egyetemi professzor, az országos szövetség elnöke mondott megnyitó beszédet, majd ismertette az egyesület 5 esztendői működését. A jelentésből kitűnt, hogy a szövetség 1 milliárd koronánál nagyobb összeget juttatott kulturális célokra. Ezenkívül a görög katolikus egyház a szövetség közbenjárására a földbirtokrendezés folyamán ingatlanhoz jut s a vezetőség római utja alkalmával liturgiai kérdésekben nagyjelentőségű megállapodásra jutott a Szentszékekkel.

A tisztujtás

A jelentés után Fedák Miklós szegedi lelkész mondott gondolatokban

szaság pénzkezelője volt, jelentette is Molnár Viktor bárónak, aki azt mondta neki, hogy könyveltessé el ezt az összeget a folyószámla javára. Fekete Sándor dr. ezt az összeget asután Molnár báró folyószámlája javára íratta.

Vádak a sógor ellen

Itt aztán Hofer Kunó most már azt kifogásolta, hogy ezt az egy millió koronát a közkereseti társaság javára kellett volna írni és báró Molnár az által követte el a hütlenné kezelést, hogy azt a saját javára íratta. Hofer Kunó még azal is vádolta sógorát, hogy az oláhok által okozott károkat is tulzott mértékben tüntette fel.

Ismertette ezután Visky Sándor dr. a törvényszéki főtárgyaláson elhangzott vallomásokot, amelyek során a vádlott elmondotta, hogy ő a családja érdekében, a birtokok ki fejlesztése szempontjából járt el.

Hofer Kunó a vallomásában több ízben ellentmondóan nyilatkozott.

Rappanszberger Karoly dr. jószágigazgató, Fekete Sándor dr. bankigazgató, dr. gróf Dessewffy Miklós tanuvallomásának ismertetése után Perjessy Mihály dr. tanácselnök a tárgyalást este hat órakor félbeszakította azzal, hogy a tárgyalást pénteken délelőtt kilenc órakor folytatják.

gazdag, magasszárnyalású községnek a vezetőség munkájáért s ezután megejtették a tisztujtást. A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel világi elnökké ismét Illés Józsefet választotta meg.

A szövetség igazgatójává Pap János kanonokot, alelnökké pedig Szabó Miklós lelkészt, Dalky Leontint, a szent Bazil-zárda főnökét és Simon László miniszteri titkárt választották. Ügyvezető igazgató Fedák Miklós maradt.

A választás megejtése után a gyűlés a vezetőség elnökével véget ért. Ekkor érkezett meg dr. Miklóssy István hajdudorogi megyéspüspök, akit hatalmas tömeg várt a pályán. A püspök érkezése után a Szent Bazil-rend templomában ünnepi litánia volt, amelyen szent beszédet Melles Géza nyíregyházi kanonok mondott.

Este 10 órakor a búcsusok tizezrének fényes lámpionos menete vonult fel s 11 órától kezdve a csodatévő Mária képe elé bocsátották a zarándokokat.

Negyvenezeren a körmenetben

Másnap reggel 9 órakor a templom udvarán fényes segédlettel tábori misét pontifikált Miklóssy püspök. Ezután a Görög Katolikus Lelkészek Országos Szövetsége tartotta meg Miklóssy püspök részvételével impozáns méretű diégyűlést.

A diégyűlés befejezése után ismét körmenet volt, amelyre már az összes búcsusok beérkeztek. A festői látványt nyújtó körmenetben közel 40 ezer ember vett részt.

SODRONYGYÁR

sodronykerítés, sodronyszövet, stuktór-nád, kocsiülés, lábtörő áthányozva sodronygyébet legelőcsőbb beszerzési forrása
Neubauer János Debrecen, Kótmatom-u. 4.

HIREK

1926 szeptember 10. (Péntek)

Prot. Erik. Kath. T. Miklós.

A Meteorológiai Intézet jelentése
Időjárás: Továbbra is száraz idő várható, lényeges hőváltozás nélkül.

Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 10—1-ig, délután 4—7-ig.
Városi múzeum 9—12-ig, 2—4-ig.
Gyógyászati központi éjjeli szolgálatot tartanak: Megváltó (Piac-utca 18.), Arany György (Kossuth-u. 8.), Muraközy (Hunyady-utca 5.), Magyar Korona (Péterfia-utca 10.), Nádor (Szent Anna-utca 66.), Csokonai (Mester-utca 43.), Arany János (Csapó-utca 77.).

Vasuti menetrend-változások

(A Hajdúföld tudósítójától.) Szeptember 16-tól kezdődőleg a személyszállító vonatok menetrendjében az alábbi változások állanak be:

A Debrecen—szerencsi vonalon közlekedő 1757 sz. vonat Téglyás m. r. helyen utasok le- és felszállása céljából 8 óra 22 perckor feltélesen megáll.

A Kaba—nádudvari vonalon az 5429. sz. vonat Náudvarról 15 perccel később, azaz 5 óra 25 perckor indul és ennek megfelelően Kabára 15 perccel később, azaz 5 óra 50 perckor érkezik meg.

A Debrecen—tiszaújvárosi vonalon az 5621, 5628 és 5630 sz. vonat továbbra is naponként közlekedik.

— **Evangelikus iskolai tanórmegnyitó istentisztelet** lesz az evangélikus templomban szeptember 11-én szombaton d. e. 9 órakor. Tartja Fazekas György lelkész.

— **A gyümölcsplac áthelyezése.** A közigazgatási hatóság közli a város lakosságával, hogy a városi tanács a gyümölcs viszonteladó piac helyét — amely eddig a Csapó utca 20—22. és 24. sz. házak előtt volt — a Csapó utca 19—29. sz. házak előtt, a gyalogjáró és villamosvasút vonalait között levő közterületen jelölte ki. A termelő gyümölcsplac helye a Rákóczi-utcán továbbra is meghagyott.

— **Halálozás.** Groholy Emánuel nyírbatori ny. tanító, aki 42 évi szolgálat után a VII. fizetési osztályba került és egy éve élvezte a jól megérdemelt nyugdíjat, szeptember 5-én meghalt. Temetése 7-én volt Debrecenben.

— **Nyomdászok tanulmányi kirándulása a villanytelepre.** Jól sikerült tanulmányi kirándulást rendeztek szerdán délelőtt a debreceni nyomdászok a városi villanytelepre. Tíz órakor gyülekeztek a nagyállomás előtt s mintegy negyvenen jöttek össze, hogy megtekintsék a telep berendezését s az emberi haladás két egyszerű vívmányának: a gáznak és villanynak előállításí módját. Mindvégig lebilincselte figyelmüket egy a gépházban látott gázszíri gépek, mint a példás rend és tisztaság, mely az egész telepen uralkodik. A kiránduláson résztvevők ezután mondanak köszönetet az igazgatónak és a főgépésznek, akik lehetővé tették, hogy ismereteiket gyarapíthatták.

— **Iskolakönyvek az összes iskolák részére** ujonnan vagy használtan beszerezhetők Antalffy József könyv és papírkereskedésben, Szentanna és Varga-utca sarok.

— **Selyemsajtás kalap a legújabb divat.** Minden színben 150 ezer Kalapüzemben Piac u. 9. (5)

Megkezdődött a sebészkongresszus

(A Hajdúföld budapesti tudósítójától.) A Magyar Sebészársaság ma délelőtt 10 órakor nyitotta meg 13-ik kongresszusát, amelyen Magyarország összes sebészei jelen voltak. Elő vitakérdésként az *epithólyag és az epeutak sebészeti tárgyalók.* A kongresszus igazgatótanácsának felkérésére ezt a tárgyat belgyógyászati szempontból Schütz János dr. főorvos, egyetemi magántanor s sebészeti szempontból Borszky Károly dr. egyetemi nyilvános rendkívüli tanár, fővárosi köz-kórházi sebészfőorvos referálta.

A nagy tetszéssel fogadott előadásához még *Verébely, Elischer, Hüttl, Róna, Fischer, Manninger* és mások szölköztek hozzá. A sebészkon-

gresszus ma délután és holnap, majd holnapután folytatja tanácskozását.

Rák-kutató bizottság alakult

Budapest, szept. 9. A magyar sebészársaság tagjaiból önkéntes jelentkezés alapján létesült rák-kutató bizottság ma tartotta meg alakuló ülését Dollinger Gyula professzor elnöklése alatt. A népjóléti miniszteriumot Scholz Kornél államtitkár képviselte, aki az államfő feladatait ismertette a rákosbetegség kérdésében. Maringer Vilmos titkári jelentése után Hüttl Tivadár (Debrecen), Novák Miklós, Ertl János (Budapest), Móssáros Karoly (Pács), továbbá Pékárny Lajos és Troján Emil foglalkoztak behatóan a rákproblémával.

— A Rebernigg-féle állatsereglet cirkuszorlás Debrecenben.

Ma szeptember 10-én kezd meg debreceni előadásait, a Széchenyi-utca végén. Az állatseregletben, artistáinak nagy számában, modern jazz zenekarában egyenesen amerikai méretekre emlékeztető, imponánsan nagy szabású és hirtű vállalat előreláthatólag lázba fogja hozni egész Debrecen és környékét. A Rebernigg állatsereglet-cirkusz nagystílusúvá várt mi sem jellemzőbb, minthogy 120 darabból álló állatseregletét 32 szállító kocsi egy különvonattal utaztatja állandóan és ilyen módon érkezik ma, szeptember 10-én reggel Debrecenbe is.

— Rádió-műsor, szeptember 10.

Péntek. Budapest. D. e. 9.30: Hírek közgazdaság. D. u. 1: Időjárás. 8: Hírek, közgazdaság. 4: Rák Laci öccse, Lajos cigányzenekarának hangversenye. 5: Időjárás. 5.30: "Peer Gynt". Drámai költemény négy részben. Irta: Ibsen Henrik. Fordította Sebastyén Károly. Rendezi Hegedűs Tibor kamarazenekari kísérettel. Szereplők: Peer Gynt Törzs Jenő, Ana e T. Halmy Margit, Solveig Fény Matild. Zöldruhás leány Horváth Éva, A Dover véne Szegő Endre, Antra Mészáros Kató. A völgyény Hajnal György. A sovány személy V. ndory Guszt v, Egy asszony Hollós Ilona, Második asszony Aranyossy Irén, Egy ember Kincses László, Második ember László Miklós. Solveig dalát S. Gervey Ersei operatőrné énekli. 8.45: Gerard Lola koloratúr énekesnő hangversenye Sonkoly István hegedűművész közreműködésével. 1. Del Aqua; Menuette (Gerard) 2. a) Schubert: Bölcsődal, b) Brahms: Magyar tán ok (Son oly) 3. Mozart: Ária az "Il Re Pastore" c. operából, hegedű és zongorai kísérettel (Gerard—Sonkoly). 4. a) Wieniawsky: Souvenir de Moscou, b) J. S. Boussean: Menuettes (Sonkoly) 5. Verdi: Ária a "Traviata" c. operából (Gerard) 6. Hounot: Keringő a "Nireile" c. daljátékából. (Gerard).

Kaliföld: Bécs (531 és 582.5) D. e. 11: Zene. D. u. 4.15: Hertha Stari énekesnő hangversenye. 7.80: Varázsfuola, Mozart 2 felvonásos operája. Berlin (504 és 571) D. u. 4.30: Fuvás zenekar. 8: Iphigenia Taurisban, Glöök 4 részes operája. 10.30: Tánzene. Boroszló (418) D. e. 11.80 és d. u. 3.50: Gramofon zene. 4.30: A házi zenekar magyar delutánja. 8.25: Hangverseny. Prága (368) D. e. 11.30: Zene. 8.02: Szólólista hangverseny (klarinét és hegedű) Róna (426) D. u. 4.30: Szórakoztató zene. Zürich (513) D. u. 3: Szórakoztató zene. 4: Tánzene. 6: Gyermekóra. 8: Tarka est (mandolin zenekar és ének).

— **Iskolakönyvek és tanszerek** legolcsóbb beszerzési forrása: Csáthy Ferenc egyetemi könyvkereskedés, Ferenc József-ut 8.

— **Tűkorgyártás, kirakatok** tűkorgyártás, autók csiszoló üvegezése Sipkovits, Sziv-utca 5—15. Telefon 3—56.

— **Bátosy és Köhler** rádió laboratóriuma Piac ucca 40. Két lámpás duplarácsos készülék teljes felszereléssel 2,700.000 korona.

— **Diakcsapka** minden iskolához, (fek, zöld, fekete, barna) 30 ezerért. Kulesár, Kalvintér.

— Biciklil elgázolás a Hatvan-utca.

Debránszki Mihály napseamos a napokban este 8 óra tájban Pálga József lámpagyújtogatót a Hatvan-utca elején biciklijével elütötte. A lámpagyújtogató az erős lökéstől a kövesre zuhant és apró zúszódásokat szenvedett. Elgázolójá ellen a rendőrségen gondatlanságból okozott könnyű testi sérítés miatt feljelentést tett, melynek alapján eljárás indult a vigyázatlan Dobránszki ellen.

— **Lakáskorcsos közben megharapta a kutya.** Kónya Sándorné, Pácsirta-utca 27. szám alatti lakos egy kiadó lakást hirdtetett meg, aminek alapján aztán Kozma Lajosné felkereste Kónyanét, hogy kivigye a lakást. Kónyanénak azonban volt egy harapós kutya, amelyik Kozmánénak a bokájába harapott. A súlyosan sérült lakáskorcsos gondatlanságból okozott testi sérítés miatt feljelentést tett a harapós kutya gazdája ellen. A rendőrség a feljelentés alapján megindította Kónyané ellen az eljárást.

— **Üzlelem átszervezése miatt** a raktáron levő összes férfidivat eikket melyen leszállított áron kiarsítom Aszmann Ferencz, Piac 27.

— **Tanulókkal feláron vehet az összes iskolák részére Harmathynál** Debrecen, Fűvesskert-utca 14. sz. Úgy-nolt használt könyveit eladhatja.

SZÍNHÁZ

A Csokonai-színház műsora:
Péntek, szeptember 10: A nóta vége, operette.
Szombat, szept. 11: Muzsikusz Ferkó, operette, Premier.

Az ördög cimborája

(Bernard Shaw színműve 3 felvonásban. Az angol író születésének 70 ik évfordulója alkalmából szeptember 9-én előadja a Csokonai színház.)

(In) Georg Bernard Shaw két hónappal ezelőtt töltötte be világnézetében rendkívüli zajos életének hetvenedik évfordulóját. Nekünk magyaroknak — egynehány zsidó könyvkiadó cég érdekeitől eltekintve — egész irodalmi egyéniségéhez az égvilágon semmi közünk sincsen s ez éppen elegendő, hogy a Csokonai-színház jubileumi díszelőadást rendezzen tiszteletére. Az "ünnepl" író ugyanis, akinek kalandos lelki-világában zseniális költői tulajdonságok háttorzongató jellembeli kisiklásokkal vannak egybekötve, kezdve a börtönbüntetéstől egészen a szovjet-ünneplésig, mindenre rászolgált, csupán csak arra nem, hogy a debreceni színház vezetősége jubileumot formáljon amugy is jelentéktelen születésnapjából.

Mert gondoljunk csak Bernard Shaw drámáira és terjedős bevezé-

téseire: *Warené mesterségének* borzalmas naturalizmusára, az *Ember és felsőbbrendű ember* tömeglélektani előszavára, a tekinthetetlen *Sors emberére*, *Brassbound kapitányra*, mo és az *Ördög cimborájának* emelkedős világnézetére: ime, egy alkalmi csokor, melyet édesörömet visszaadhatunk születésnapjaink ajándékul s amelyből színházunk *szakavatott* irodalmára *práiban* izléssel rántotta ki a legillatosabb szálát: az *Ördög cimboráját*. Ez a Shaw dráma ugyanis minden más destruktív dicsőítő kivonata, a *hadserg*, *egyház*, *anyai szeretet*, *bírói tekintély*, *hadifegyelm*, *király-hódolat* s *krisztusi életelv* *idő-háborító* *legyalázdása*, melynek zavaros egyvelegéből nincsen egy kiút és nincsen egy félpernyi megpihenés.

És ez a destruktív Bernard Shaw, aki teljesen izolált zsenijének hetven-észtendő világlátásában az anarchista és nihilista, kommunista és államelforgató, atheista és politheista terepeket mind kihasználta a maga előnyös irodalmi népszerűsítésére, utolsó művét, *Johannát* (az orleansi szent történetét) már a keresztényiség világnézetli platformjára helyezte le. Mintha csak ezzel az egy művel akarta volna egész életét expálni: Bernard Shaw megtért, Anglia megbocsájtott s a *Johanna* megkezdte világhódító útját. *Igy érkezett el tavaly Budapestre s az összes vidéki magyar színpadokra — kivéve Debrecen*, melynek *dramaturgja és direktója egyszerűen félredobta a jubileumi drámat* és a jóég tudja honnan, talán az antiquariumok legőcskébb polcairól (lásd Magyar Könyvtár 452—453) előszedte az *Ördög cimboráját*. . . De gustibus non est disputandum. Úgy látszik, itt egy magasabb irodalmi elv érvényesüléséről van szó s talán még azt is megérjük, hogy Bernard Shaw bevonul egyszerű Debrecen diszpolgárainak reprezentatív sorába. És ha ez — Isten ne adja — megtörténne, úgy akkor minden bizonynyal *Brassbound kapitány* vagy a *Warené mestersége* kerülne sorra.

A Csokonai színház előadása, bár az átlagos jó színvonalát megtölte, nem maradt minden kívánni való nélkül. Az előadás főerőssége *Thuróczy Gyula* volt. *Thuróczy Gyula*, mint *Dudgeon Richard* a lehető leg-szerencsésebb színekkel formálta meg a lényegében nyúlás romantikájú s csak a dialógusok külső szellemességébe öltöztetett, elegánsan ábrázoló ateista alakját mindvégig. *Halassy Mariska Andersonné* szerepében ismét tanujelét adta nagy iskolájú, erőteljes művészetének. *Páspóki Rózi* viszont bár minden igyekezetét beleöntötte *Dudgeonné* alakjába, a szerep súlyos drámaiságával nem bír: megküzdeni. *Dolgos Jola Eszter* — elismerjük — csaknem semmit mondó szerepét majdnem ugyis játszotta meg. *László Gyula Anderson Antalja* azt lehet mondani, hogy már semmi kívánni valót nem hagyott maga után. Úgyes epizód figurát produkáltak *Rajz Ferenc*, *Szabó Gyula* és *Károlyi Vilmos*, viszont még ezt sem mondhatjuk el *Károlyi István*, *Fenyvesi Gábor* és *Tamás Benő*ről, akiknek operett-groteszkumot sugárzó figurája visszatetsző hatást keltett.

A darabot *Thuróczy Gyula* rendezte, s mint ilyen első ízben mutatkozott be a Csokonai-színházban, s hogy az előadás nem mult el zavaró momentumok nélkül, semmi esetre sem neki, aki nagyértékű tudása legjavát fektette bele, hanem színészei egynémelyikének köszönhető. (—)

Mozgószínházak közleményel:
Péntek, szombat, vasárnap
Szeptember 10., 11. és 12-én:

Uránia

Budapestet megelőzve! Én és szerelmem, Harold Lloyd bravuros vígjáték burleszkje 8 felvonásban. Debrecen régen nélkülözötte „Ő”-t, ezt a legkedvesebb vígjáték művészt, aki alakításával még a legmogorvább embereket is megkacagtatja. Ebben a szerepében is, amelyet saját maga írt, számtalan új kacagató helyzetet teremt, amelyek az ember nevét ismait a legesegyobb mérvben igénybe veszik. Kisérő: Pingulina a hajótörött burleszk.

Vigszínház

A cárnő nyakéke, párisi történet 7 felvonásban. Ebben a filmben Mae Murray egyik legnagyobb szerepét játssza és olyan rendkívüli táncprodukciókat mutat be, amelyeket hasonlót filmben még aligha láttunk. A hullatlan fantáziával felépített darab mindvégig feszült izgalmában tartja a nézőket és egy pillanatra sem lankadó érdeklődés kíséri a gyorsan pergő, változatos képet nyújtó jeleneteket. Kisérők: Niacs semmi baj, és Pingulina a tengeren burleszk. Jönnék! Hétfőtől: Lon Chaney-vel a Három istentelen, Éva a cowboyok között és A két szimuláns.

Kényelmes, új, üzembiztos a FORTUNA BÉRAUTÓ VÁLLALAT személyszállító kocsija.
Bérfuvar vállal helyben és vidéken.
Megrendelhető Csapó-u. 10 sz. alatt.

TESTEDZÉS

DEAC-KEAC 1:0 (1:0)

A mérkőzés a szegedi SzeTK pályán szerdán délután folyt le a főiskolai labdarúgó bajnokság keretében. A debreceni fiúk nagyon szép játék után megérdemelten győztek s hogy állandó fölényt nem tudtak, annak tisztán az SzeTK-pálya lehetetlenség mély talaja volt az oka. A DEAC-ban mindegyik játékos megérdemli a dicsőretet, különösen azonban a fűzetor emelkedő ki, akik ugy a védelemben, mint a támadásban egyaránt kivették a részüket. Jók voltak a közvetlen védelem tagjai is s a két szélső, míg a belső trió játéka a mezőnyben abszolút kifogástalan volt, eredményességüket a kapu előtt a nagyon mély talaj és a jól védő KEAC-kapuz gátolta meg. A gólt Kohajda lökte. A szegedi testvéregyesület tagjai a legmelegebb barátsággal fogadták egyetemünk reprezentánsait.

DVSC-DTE 3:3 (2:1)

Amatőr bajnokság.
DVSC: Borsy-Simon, Pálkás-Zöld, Horváth, Szilágyi-Zsika, Kántor, Bobák, Polanczky, Németh.
DTE: Máró-Polyik, Csonka-Kriszler, Fejér, Urbanovics-Bajkay, Kiss, Kalzár, Kaiser, Frenkel.
Egyenlő erő nyújtott küzdelme volt a mérkőzés. A vesztést a DTE Fejér révén szerzi meg, Bobák egyenlített, majd Polanczky rug gólt. A második féldőben Frenkel egyenlített, Kántor ismét megszerezte a vesztést, ekkor Borsy megszéri, kiáll, helyette Zöld véd s ekkor Kaiser góljával a DTE egyenlített.

Forgács urifodrász

Arany János-utca 2.

A TŐZSDE

4 korona Zürichben: 0-0072 50

Zürichi árszám

Budapest 0,0072.50 Berlin 123.05, New York 517.75, London 2512.75, Páris 14.95, Milánó 18.65, Prága 15.32, Belgrád 9.12.50, Szófia 3.75, Bukarest 2.57.50, Varsó 58, Bécs 73.10, Hollandia 207.45, Brüsszel 14.37.50

Hivatalos devizaárfolyamok:

Angol font 345.650-347.650 belga frank 1935-2015, cseh korona 2108.8, 2118.8, dán korona 18.935-18.995, dinár 1253.5-1263.5 dollár 70950-71250, francia frank 2100-2180, hollandi forint 28550-28700, lengyel zloty 7850-8150, lea 848-360, leva 513-520, líra 2595-2675, német márká 16.973-17.023, osztrák schilling 10.058-10.098, norvég korona 15.625-15.675, svájci frank 13.790-13.840, svéd korona 19.060-19.120.

A nemesfém piacon az irányzat változatlan, a magánforgalomban a husskoronás aranyért 290-291.000 koronát, az ezüst koronásért 5800-6000 koronát, a régi ezüst forintokért 15.5-16.000, az ezüst ötkoronásért 30.5-31.000 koronát fizettek. Az ékszerüzletben a szinarany grammját 47.700-47.800 koronával jegyezték.

Gabonatőzsde

A készrúpiacra a zsidó újév miatt a forgalom rendkívül vontatott volt, az irányzat azonban ugy a búzánál, mint a rozsánál szilárd maradt. A búza ára átlagosan 347-352,500 korona, a rozs pedig 242.500 korona körül mozgott.

A liszt- és őrlémény piacon a helyzet változatlan és a malmok továbbra is 6650 koronás búza 0-ás lisztalapon jegyezték árait. A vidéki malmok 5800-6000 koronás alapon jegyezik a lisztet.

A termények piacán a forgalom minimális volt a csupán a zab iránt mutatkozott némi érdeklődés. Elsőrendű minőségű zabot budapesti paritásában 207,500 koronával kínáltak. Az árpát 210.000, a tengeri 285.000 koronával jegyezték névlegesen.

A magpiacon csak újkelet kínáltak kilogrammonként 1900-2000 koronás áron.

FOGHÚZÁST TÖMÉST SOROKAT

ANANYORONÁRAY, HIDARAY, stb.

jutányos drak mellett

Vecsey

fogász készít

Szent Anna-utca 6.

Állatvásár.

A ferencvárosi nyíltvásáron a felhajtás 1630 darab volt, eladatlan maradt 358. Vidékre élve 160 darabot szállítottak el. Változatlan árk mellett az irányzat osendes volt. Árak: Zsirterítés Öreg Ia 15,25-15,5, Ila 14,5-15, fiatal nehéz 16,25-16,5, közép 15,75-16, könnyű 14,5-15, szedett közép 15,4-15,6, hussterítés 18-22, szalonna nagyban 18-18,5, usir 22,25, hus 20-21,5, szalonnás hasított sertés 19-20 ezer korona kg-ként. A zártvásáron a felhajtás 203 sertés, eladatlanul visszamaradt 50 darab. Árak ugyanazok, mint a nyíltvásáron.

500/1926. vh. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreceni kir. járásbírósnak 1926. Pk. 11937. számú végzése folytán 8.521.000 korona tőke, ennek a fizetett összeg be tudásával kamatai, 460.950 korona eddigi és a még felmerülendő költségek behajtása végett ügyvéd által képviselt dr Székely Béla javára 1926 évi szeptember hó 11. napjának délután 2 órákor Debrecenben, Hatvan-utca 17. számú háznál 19 millió 420.000 koronára becsült ingók, u. m. songora, bútorok s ib, bírói árverésen a leg'obbet ígérőnek, esetleg a becsáron alól is eladának.

Debrecen, 1926 augusztus hó 28. napján Szilágyi Lajos, bír. végrehajtó

Csak 7 napig Debrecenben!

„REBERNIGG“

Csak 7 napig a Széchenyi-utca végén

CIRKUSZ és ÁLLATSEREGLLET

szenzációs

MEGNYITÓ DISZELŐADÁSA

MA

PÉNTEKEN, SZEPTEMBER

10-én

este 1/4 9 órakor

Az állatsereglet naponta délelőtt 9 órától megtekinthető! Naponta este egynegyed 9 órakor diszelőadás!

Csütörtök, szeptember 16-án este: Búcsúelőadás

APROHIRDETESEK

Lakás

Kétszobás, konyha, mellékhelyiséges modern ur lakás keresek a város központjában. Gyermekek nincsenek. Csekély költséget vagy aranybért fizetek. Kettő vagyunk. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérem.
1062

Butorozott szoba diákoknak esetleg teljes ellátással, zongora, német oktatással, férfi, nő egyetemi hallgatóknak tanárnál kiadó istván gözmalomhoz közel. Ujkert, Lehel utca 45.
1181.

Budapesti állami lakótelep: egy szoba, konyha, kamra, pince, padlás, víz- és villanyvezetékekkel megcsereendő debrecenivel.
40

Új és szép tiszta butorozott szoba kiadó Török Bálint-utca 25.
51

Péterfia 39. szám alatt egy udvari butorozott szoba középiskolai tanulóknak kiadó.
50

Csinosan butorozott szoba intelligens férfiaknak kiadó. Veres utca 19.
47

Város központjában kertre nyíló tágas szoba butorral vagy anélkül október 1-től házaspárnak vagy magánosoknak, ellátással vagy anélkül kiadó. Városháza trafik, Piac utca.
40

Ajánlat

Alkalmi utcai, házi női ruhákat tisztít, fest kifogástalanul Wacha, Simonffy 55 (3)

Iskolai író- és rajzszerkeket legolcsóbban vásárolhat Keszthely papírüzletében, Szentanna utca 2. **Ócska ruhát vesse és elad Havas János Péterfia 30.**
1129

KIRÁLY KÁVÉI

mégis a legjobbak!
Ócska, kiadós, kiválóan samatos.

Működő mindenest keresnek jó bánásmóddal és fizetéssel. Péterfia-utca 16. udvarban.

Tankönyvet féláron vehet az összes iskolák részére Harmathy-nál Debrecen, Fűvészkert-utca 14. sz. Ugyanott használt könyveit eladhatja.

Diákoknak minden iskolához kaphatók Szabó János férjassaborál ref. püspöki palota.

Figyelem! Tankönyvcseré!

Ócska tankönyveit csekély ráfizetés ellenében becserelem felsőbb osztályokra, vagy magas áron megvásárolom. Jó állapotban levő iskolakönyveket féláron adok! Füzetek, táskák, könyvszíjak, írószerek, rajzeszközök, festékek, tussok és mindenféle papíraru a legolcsóbban. Iskolakönyvkötés vászonhátal 6,000 korona. Alódi könyv, papír, írószerkezet (Antiquarium) Debrecen, Piac-utca 75. sz. (Linoleummal szemben) 911

Selírvíngára szakszertlen műhelygyakorlattal csak Kiss gépműhely softórkolája készít elő, díjtalan állásba helyezésel. Erzsébet-utca 20
16

Háztartásban perlekt urinő ajánkosik háztartás vezetésre, vagy anyahelyettesnek esetleg gyógyszerértárba pénztárhoz. Közmunkát is vállal. Mester utca 5
7

Iósaládnál egy vagy két középiskolás tanuló teljes ellátást kaphat. Cím a kiadóhivatalban.
1109.

Zongorárákat ad kívánatra zenében vizsgáztat kezdőket és haladókat, akadémiai módszer szerint tanító zongoratanárnő. Cím a kiadóban,
8.

Építéssel másolatokat gyorsan pontosan és olcsón vállal. Cím törvénytársasági fodoránál.
41

Építéssel munkát vállalom. Darabos-utca 31. III. ajtó.
30

Saját érdeke, mielőtt

butorait

besszeré, okvetlenül keresse fel a ref. püspöki bérpalotában

Lefkovits butoráruháza

Kedvező fizetési feltételek. Ócska árak!

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debrecen, Ferenc József-ut 59.

File- és bársonyalapok nagy választékban olcsón szereshetők be. Matta Annánál, Csemete-utca 10.
24

Képzés vagy polgári iskolai tanulóknak teljes ellátással, zongora használatával, felügyelettel elvállal magános tanító-pár. Vigkedvü Mihály utca 4
35

Zongorárákat kezdőknek havi 150.000 koronáért adok. Vigkedvü Mihály-utca 45. szám.
32

Patkány-, egér-, poloska- és svábbogárlító-szer

Törvényesen védve!
Nagyon olcsón kapható
STERN
festéküzlet Piac-utca 10. Bikával szemben

Rádió Anód Telepek

60 voltos K 105.000 (garancia)
90 voltos K 145.000 (ciával).
Rádió üzlet Hunyadi-u. 14.

Adja ki pénzét kölcsön jó kamatra

Pénze után legmagasabb kamatot fizet ma a 26 esztendő óta fennálló
Nagy Lajos Áru- és ingatlanforg. Vállalat
Iroda Veres utca 9.
Hivatalos órák: Délelőtt 8-12 ig és délután 3-6 óráig.
Legkisebb összeg, melyet fölvesz, 1 millió korona.

Hrabéczy

fest mos tisztít
Telefon 323 Széchenyi-u. 18. Telefon 323

Tisztességes mellékkereset!

A 26 év óta fennálló Nagy Lajos Országos Ingatlanforgalmi Vállalat házak, földek eladása, haszonbérletek és lakások közvetítéséhez nagy ösmeretséggel rendelkező ügynököket fölvesz - felehaszonrészesedésre!
Vagyis a törvényes jutalékok, illetve jövedelem felerésze az ügynököt, fele része az irodát illeti!
Alkalmazásban levők is működhetnek üres óráikban! Férfiak és nők egyaránt!
Értekezhetni lehet a Veres-utca 9. szám alatti irodában!

TEGDES JÁNOS

Heti 100, vagy havi 400 ezer korona részletfizetésre is készít férfiöltönyt, téli kabátot, női kosztümöt vagy téli kabátot
Péterfia-utca 42.

Van önnek átadó lakása?

Lakások értékesítése, átadása a mai naptól egy fillérjébe sem kerül! Miért fárad hát önmaga vele?
Bizza meg azsal a 26 év óta fennálló Nagy Lajos Országos Ingatlanforgalmi és Lakásokat Értékesítő irodát!
Lakásügyek speciálistája!
Lakásügyekben díj atal felvilágosítások! A legkisebb külsőségi egy-szobás lakások is jelvétnek!
Átadó lakását azonnal jelentse be a Veres-utca 9. szám alatti irodában!

Kereslet

Egy jókarban levő szalgafűrés megvételre keresetlik. Klein és Társa állomás belső faterlep.
888

Kényeszkölesöntőtrényeket vess és kényeszkölesöntőtrényeket befi. et dr. Ballás bankház Piac 89
925

Ötven katasztrális hó'd felezántásához D. brechenhez közel traktort keresek. Cím a kiadóban.
30

Fixfizetéssel és magas jutalékkal felvételre üzletszerzők, kik széleskörű ismerettséggel bírnak kedvező feltételi életbiztosítási ágazatunk terjesztéséhez jelentkezők meg e elő kioktatásban részesülnek. Jelentkezés délelőtt 8-11-ig, délután 3-5-ig. Turul Magyar Országos Biztosító, Piac-utca 42
983

Egy késes, közörtlúségű, aki villany-motoron tud dolgozni, felvétetik. Halköz 4.

Megbízható 20 éves vagyonos, nőtlen, fiatal ember banknál, ügyvédi irodánál, vagy más intézetnél kézbesítői, irodaszolgái vagy más hasonló állást keres. Cím Hevesi Arany János utca 37. szám. Patoh iroda.
42

Kemely „vidéki” fiatalember állást keres, esetleg ingatlan garanciával. Cím kiadóban.
48

Ipárvállalathoz társat keresek

fele haszonra, tőkével.
Libány, Péterfia-utca 4.

Eladás

Földes községben egy 9 szobás lakás álló nagy nemesi kuria eladó. Értékbevevő a főjegyzőnél
26

Eladó autó, natúlésses, moderna felszereléssel, téli és nyári karosszériával, franciagép. Megtekinthető Szent Anna-utca 7. szám.
28

Forgalmas helyen földszintes ház eladó. Cím a kiadóban.
34

Singer varrógép szabóknak és csizmadáknak alkalmas, eladó. Eötvös-utca 96. szám.
37

Egy köszeptermetre való csinos fekete kosztüm eladó. Eötvös-utca 96.
38

Eladó 475 liter elsőrendű fajbor, vitéz Szabó, Nyil utca 31.
89

40 fiókos berendezés eladó vagy üzlettel azonnal bérbeadó. Bethlen utca 27. 36

Vegyes

Budapestre költözők

figyelmebe Az Angol-Magyar Szállítási-nyosai Részvénytársaság egy Budapestre-köszakidondó nyolcméteres butoráruháza közben alköltözökédest alkalmi áron esz-közi.
896

Vh. 979/1926. szám. Árverési hirdetmény. 1926 szeptember 11. napjának délután 1 órakor Debrecenben, Széchenyi utca 15. szám, Hatvan-utca 17. sz. háznál 15 millió 350.000 koronára becsült szőnyeg, butor stb., ingákat Varga Géza javára elárverezem, Debrecen, 1926 augusztus 20. Szilágyi bír. végrehajtó. 940

Schiffer József

űveg, csiszolda és tükörgyártási telepe
Csapó-utca 19. sz.
A debreceni kir. járásbíróóság mint telek-könyvi hatóság
9382/1926. tk.

Árverési hirdetmény.

Krausz József végrehajtónak Józsa Imre végrehajtást szenvedett ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 370.000 korona tőkekövetelés és járuléka behajtása végett a debreceni kir. járásbíróóság területén levő Nyirmártonfalva községben (ekvő s a nyirmártonfalvai 68. számú telekkönyvi betétben felvett ingatlanokból végrehajtást szenvedett illetőségére a csatlakozottnak kimondott Kiss Testvérek börtgyára javára 3,400 000 korona tőke s járerejéig is óv. Fehér Jánosné sz. Tepernyik Mária javára bekebelezett haszonélvezeti jog fenntartásával 2 millió korona kikialtási árban elrendelte.

Az árverést 1926. évi szeptember hó 13. napján délelőtt 9 órakor a nyirmártonfalvai község házánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikialtási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverési szándékozók kötelesek bántapnzul a kikialtási ár 10% százalékát készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldöttel letenni, hogy a bántapnzony előleges bírói letétbehelyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881. LX. t. c. 147, 150, 170. §. az 1908. YLI. t. c. 21. §)

Az, aki az ingatlanokra a kikialtási árnál magasabb ígéretet tett, hatóbbet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikialtási ár százaléka szerint megállapított bántapnzont az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegyenlíteni. (1908. XLI. t. c. 25. §)

Debrecen, 1926 június hó 22-én.
Kocs s. k.
jb. alelnök.

Hirdja a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó-Vállalat